

4602.

Yrjö Wichmann syrjäniläisiä esineitä
etnogr.

4603.

Ulfsby.

Grafstenskopia, afklappning från en grafsten, funnen under ved och diverse skräp i Ulfsby kyrkas klockstapel. Stenen (fragmentet) är, enl. uppgift af folkskolläraren M. Kauppinen i Björneborg, hvilken undersökt den, 1 m lång, 0,65 m bred i ena och 0,71 m i andra ändan, 0,13 m tjock och gjord af samma mjuka kalksten som öfriga i samma kyrka befintliga medeltida grafstenar. Å stenens undre sida löper en fals, med hvilken den hvilat å graföppningen. Enligt tolkning af R. Hausen lyder inskriften kring stenen: *OLAVS - STVS - - IORIS: BNA*

Kopian är en föräring af statsarkivarien d:r R. Hausen till Statens Historiska Museum d 28 sept. 1905.

4604.

Wähäkyrö
Perkiön kyl.

Alla esitetyt muinaiskalut toi museoon amanuenssi U. T. Sirelius Wähäänkyröön kesäkuussa 1905 tekemältään tutkimusmatkalta.

Nº:t 1-52 tavattiin J. R. Aspelinin seudun kiinteistä muinaisjäännöksistä tekemälle kartalle Nº:olla 151

4604.
Vähäkyrö
Perkiön kyl.

merkitystä hautarauniosta, jonka lastoil-
la tutkiminen suoritettiin v. 1903 (H.
M. 4279:33-49; Hackman, Die ält. Ei-
senzeit I, s. 83, 84). Seulomisen
keskeytti sade samana vuonna ja sit-
temmin v. 1904 (H. M. 4449:1-6) ja
1905. Ymmärrettävää on, ettei täyttä
varmuutta voi olla siitä, että esineet
jälkimäistä tutkimustapaa käyttäessä
nousivat alkuperäisiltä paikoiltaan.
Kuitenkin olemme ne merkinneet kartalle,
joka myös osoittaa ne kivet, joitten
äärestä esineet tavattiin. Ellei kiven
asema ylipäänsä tällä kartalla ole sa-
ma, kuin sillä, joka seuraa v. 1903
tehtyjä löytöjä (H. M. 4279:33-49), on
luonnollista. Emäkivi, joka jälkimäisel-
lä kartalla nähdään merkityksi löytönu-
meroilla 11, 12 (Hackman, Die ält. Ei-
senz. I, s. 83), on nyt puheena ole-
valla kartalla osoitettu kirjaimella
A. Useimmat löydöt tavattiin v:n 1903
kartalla nähtävän luupiirin sisältä.
Tutkittuna nähdään raunio myötälitetyks-
sä valokuvassa.

1. Kultainen renkas, avonainen ; (valok. 7072)
l. m. 1,6 cm.
2. Kappale parirenkaista pronssiketjua; ren-
kaiden l. m. 12,5 mm (valok. 5575)
4. Sormus, kultainen: (valok. 7072)
3. Osa jousisolkea (valok. 7072)
5. Prossinen hinnasolki, jonka etuosa eli kaa-
ri on eläimen pään muotoon (nenä, silmät) (-"- 5575)
tehty ja loivasti viettävä; paljin (-"- 7744)

4604.
Vähäkyrö.

silmällä soljen takaosassa olevaan läpeen kiinnitetty; leveys kaaren kohdalta 11,5 mm.

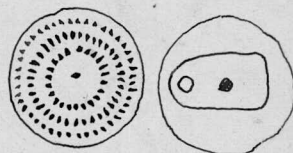
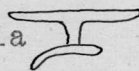
6. Helmi, vihreä, lasinen. lev. noin 7 mm.

7. Pronssinen hihnansolki; kaari eteenpäin levenevä, jyrkästi viettävä; paljin ollut kiinnitetty rautaiseen napaan ja hihna soljen perän ja tähän naulalla liitetyn levyn väliin; paljin, josta tyvi on jäljellä, näyttää olleen rautainen; pit. 29 mm.

8. Nasta, pronssinen, koristettu; naula kiinnitetty aluslevyyn, jossa on läpi.

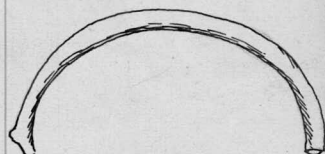
9. Pronssinen nasta, jonka leveässä päässä on taittuneen silmun tapainen; kork. 2 cm.

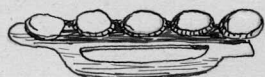
10. Pronssirengas, l.m. 13 mm.

11. Pronssirenkaan kappale.

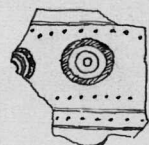
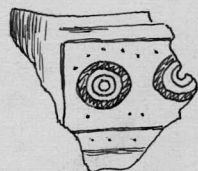
12. Pronssisen soljen puolikas; nastat kulta-levyllä peitetyt ja niiden alla joko nahkaa tai kangasta, johon solki ollut kiinnitetty; pit. 5,8 cm.

13. Pronssirenkaan kappale; pit. 3 cm.

14. Pronssilevyn katkelma, koristettu sisäkäsillä renkailla, jotka ympäröivät sisinnä olevaa läpeä.

15. Pronssilevyn katkelma, samoin koristettu kuin edellinen.

16. Pronssirengas.

17. Pronssinen sila; pit. 5 cm.

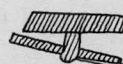
18. Pronssilevyn kappale.

19. Kappale kourumaista pronssilevyä.

20. Pronssinen soljen nasta.

21. Niittausnaulan tapainen, rautainen.

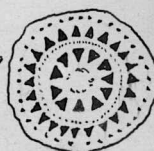
22. Rautanaula.

23. Pronssinen nasta.

24. Pronssinen hihnansolki, katsottuna päältä ja sivulta,

4604.
Vähäkyrö.

katsottuna edestä katsottuna
sivulta nittauksessa
alla perän, joka on tehty eläimen pään
muotoon, säilynyt kappale hihnanahkaa; sama
taitaa olla asianlaita soljen palkimessa.

25. Kappale kultaspiralia.
26. Rautainen veitsen terä; ruodon pit. 5 cm.
hamaran 6,8 cm.

27. Nähtävästi veitsen teräraudan kappale.

28. Kappale pronssilevyä.

29. Kappale solkea, pronssista.

30. Kappale ohutta pronssiketjua; renkaiden
ulkosivussa pitkittäinen uurre.

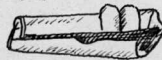
31. Kullattu soljen nasta ja niinpä ehkä
se, joka puuttuu soljesta N° 12.

32. Samallinen ja samaan tapaan koristettu
naula kuin N° 22.

33. Jousisoljen spiralin kappale.

34. Jousisoljen varren kappale - se osa,
jossa neulan haka on.

35. Pronssispirali.

36. Pronssinen nasta arvatenkin jostakin
soljesta.

37. Samallinen pronssirengas kuin N^o:t 10
ja 16.

38. Murtuneita pronssirenkaita.

39. Hopeainen nasta.

40. Kappale rautaista putkea.

41. Nuppu jousisoljen spiralirullan päästä.

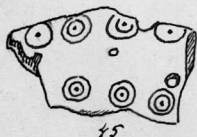
42. Niitiinaulan pään tapainen

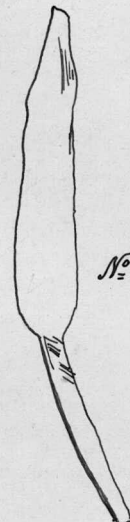
43. Kappaleita aivan ohutta metallilevyä.

44. Metalliesineitten kappaleita.

45-51. Kamman kappaleita, jotka ehkä kuuluvat
samaan kampaan, jonka osia Hackman on ku-
vannut teoksessaan "Die ältere Eisenzeit".

N° 27.

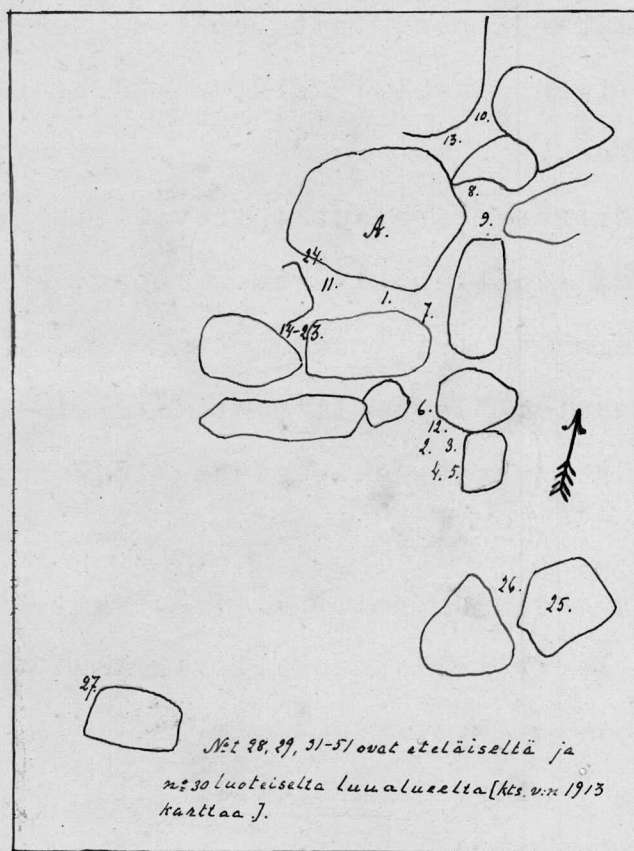
N° 26.

4604.
Vähäkyrö.

Fig. 90, 91. Kappaleessa 45 kolme pronssi-
naulan katkelmaa, kappaleessa 47 kaksi sa-
mallaista ja kappaleessa 46 rautainen niit-
tinäula.

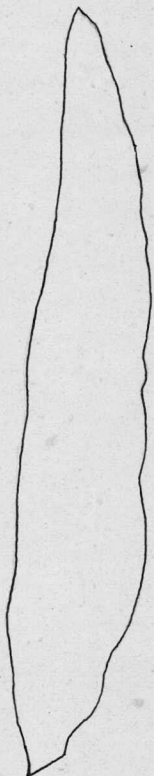
52. Poltettuja luita.

Hautaraunio, joka J.R.Aspelinin seudun kiinteistä muinaisjäännöksistä laatimalle kartalle on merkitty N^o:lla 152, oli iso, melkoisen korkea kumpu, jonka nurmeltuneen pinnan alta, siellä täällä pisti esille kiviä (kts. liitteenä seuraavia valokuvia I-III). Ainoastaan pohjoispuolella - siinä missä kumpu oli jo laskenut ympäröivän maan tasalle - oli isoja, puoleksi maan sisässä makaavia kiviä tiheästi näkyvissä. Tutkittaessa kävi selville, että hauta oli kokoon pantu kivistä ja näiden välit täytäväästä mullasta; edellisiä oli, kuten kuvista II ja III näkyy paikotellen useita kerroksia päällekkäin. Korkeimmilta kohdilta oli kivi- ja multakerros 1,4 mtr. vahva. Miltei kaikkialla paljastui sen alta ohut

4604.

Vähäkyrö.

KivestäN^o 54.

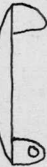
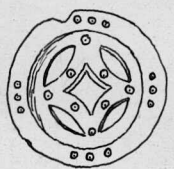
hiilikerros ja tämän alta vihdoin koskema-
ton hiekkaperäinen maa, Tutkimuksen jälkeen
kokoon kasattuna nähdään hautaraunio valo-
kuvassa IV. Siitä tavattiin löydöt N° 53-141.

53. Keihään terärauta, 32,5 cm. pit.; ollut
matalaharjainen, nyt epätasaiseksi ruostunut;
tavattiin läheltä pintaa kärki länteen suun-
nattuna.

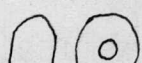
54. Veitsen terärauta; tavattiin pinnasta;
ruoto taittunut; kuv. luonn. kokoa.

55. Keihään tai nuolen
terärauta; lapa litteä;
pituus nykyisessä asussa 13,7 cm; pinta-
maasta.

56. Pronssinen solki l.m. 2,8 cm; koristettu
pistekeskisillä renkailla; tavattu liki
pintaa.

57. Lasihelmi, vihreä; likeltä pintaa.

58-61. Lasihelmiä, keltaisia; niitä seuraa hi-
tuinen nahkan tapaista, joka ehkä on kuu-
lunut helminauhaan; löydetyt likeltä pin-
taa.

62. Keihään terärauta kahtena kappaleena,
jotka, kuten näyttää, kuuluvat yhteen; put-
ki lyhyt ja ollut m.m. naulalla varteen
kiinnitetty; terän pit. nykyisessä asussa
31 cm.; kts. valokuv. I.

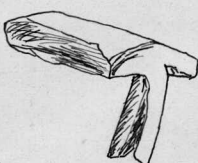
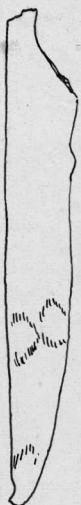
63. Veitsen terärauta; pit. nykyisessä asussa
15,3 cm. Kts. valokuv. I.

64. Kappale rautaista varsiputkea;
kts. valokuv. I.

65. Ehkä kappale kahvan pontta; rautai-
nen. *Ks. valok. I*

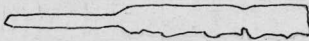
66. Rautaesineen kappaleita, löydetyt yhdessä
N^o:tten 62-65 kanssa noin 11 dm. syvästä
siltä paikalta, joka liitteenä seuraavalla

N° 53.N° 62.

4604.

Vähäkyrö.

valokuvalla I nähdään N^o:lla 62-66 merkittynä.

67. Veitsen terärauta, pahasti ruostunut ja murtunut; pit. nykyisessä asussa 17 cm. kts. seuraavaa.

68. Rautaesineen katkelma; tämä ja N° 67 löydetyt matalasta.

69. Pronssinen koristeneula, jonka päätä koristaa rengas; löydetty pystyssä asennossa noin korttelin syvästä; löytöpaikka merkitty liitteenä seuraavaan valokuvaan II N^o:lla 69.

70. Samallinen, tavattu pintamaasta.

71. Jousisolki; palkimen tyviosaa ympäröi möhkäle ruostunutta rautaa; pintamaasta.

72. Pronssinen rengas; löydetty emäkiveltä pinnasta, kohdalta, joka liitteenä seuraavalla valokuvalla III on merkitty N^o:lla 72.

73. Pronssirengas, jonka ympärillä on kaksi pronssilevystä tehtyä liitettä; jälkimäisten päät - kummankin eräältään - ovat niittinaulalla toisiinsa liitetyt; tavattu pinnasta.

74. Kahvan pronssinen ponsi; pinnasta.

75. Veitsen teräraudan katkelma;

$\frac{1}{2}$.

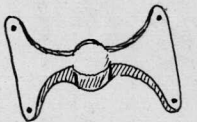
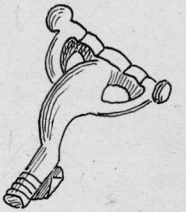
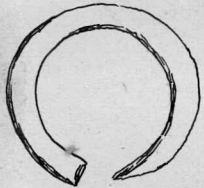
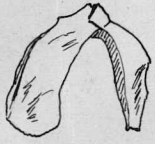
tavattu pintamaasta.

76. Ehkä muolen kärki, rautainen; kappaleet

kuuluvat mahdollisesti yhteen; tavattu pintamaasta.

77. Kappale jonkin pukimen päärmettä, jossa nähdään kolme pronssista nastaa; tavattu

4604.

Vähäkyrö.

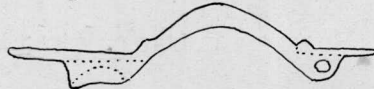
noin 35 cm. syvästä.

78. Jousisoljen jousen kappale, pahasti ruostunut; tavattu 1 mtr. syvästä; kts. valok.

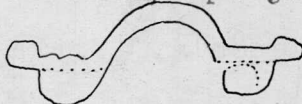
III.

79. Pronssisolki, paljin puuttuu; tavattu 1,20 metr. syvästä.

80. Pronssisolki, paljin puuttuu; 1,20 mtr. syvästä.

81. Pronssisen jousisoljen varren pää ponsineen; 1,20 mtr. syvästä.

82. Pronssinen lyöte, niitinauloilla kiinnitetty; 1,20 mtr. syvästä.

83. Pronssisoljen varren jalkapää; haka osaksi murtunut; 1,20 mtr. syvästä.

84. Samallinen, haka murtunut; tavattu 1,2 mtr. syvästä.

85. Pronssiesineen osa; 1,2 mtr. syvästä.

86. Pari pronssirengasta; niiden läpileikkaus kolmiomainen; 1,2 mtr. syvästä.

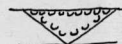
87. Kaksi samallaista toistensa yhteydessä olevaa pronssirengasta; ne ovat liitteistään hiukan avautuneet; 1,2 mtr. syvästä.

88. Rautanaula; 1,2 mtr. syvästä.

89. Pronssiesineen osa; 1,2 mtr. syvästä.

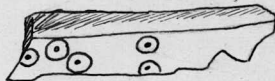
90. Kappale kultasormusta, särmistetty kolmiopinnoilla, joita koristavat puolirenkaat; 1,2 mtr. syvästä.

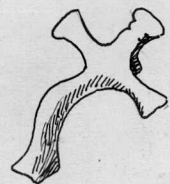
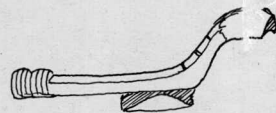
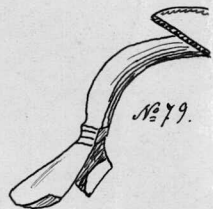
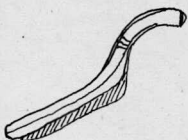
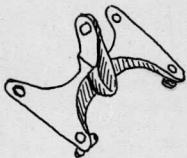
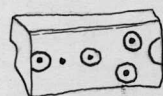
91. Sulanutta lasia - ehkä sulanut helmi; 1,2 mtr. syvästä.

92. Pronssisolki, jalkapuoleltaan taittunut; 1,2 mtr. syvästä.

93. Luuesineen kappale, on liimattu yhteen N₂:n 121 b kanssa; tavattu 1,25 mtr. syvästä.

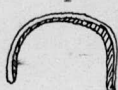
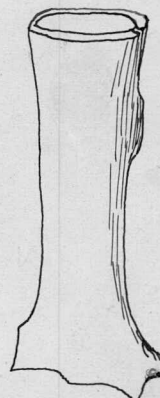
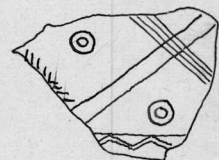
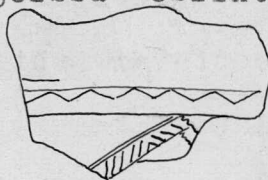

94. Samallinen, on liimattu yhteen N₂:n 121, a kanssa; 1,25 mtr. syvästä.

4604.
Vähäkyrö.

95. Isomman rautaesineen kappaleita, pahasti ruostuneita; 1,25 mtr. syvästä.
96. Pyöreä pronssilevy, jossa on kuhmu raudan ruostetta kummallakin puolella; tavattu 1,20 mtr. syvästä.
97. Pronssirengas (sormus); 1,2 mtr. syvästä.
98. Niittinaulan tapainen; tavattu 1,2 mtr. syvästä.
99. Rautanaulan pää; 1,2 mtr. syvästä.
100. Kaksi pronssirenkaan kappaletta; tavattu 1,2 mtr. syvästä.
101. Kappale maksusormusta; kultaspirali kultatangon ympärillä; tavattu 1,2 mtr. syvästä.
102. Pronssirengas, pieni; läpileikkaus kolmiomainen; 1,2 mtr. syvästä.
103. Sulanutta lasia; ehkä ollut lasihelminä; 1,2 mtr. syvästä.
104. Rautanaula; 1,2 mtr. syvästä.
105. Luuesineen osa, jossa on rautapiikki; tavattu 1,2 mtr. syvästä.
106. Luesine, murtunut, kehrän muotoinen; tavattu 1,2 mtr. syvästä.
107. Saviastian kappaleita, joissa esiintyvät m.m. seuraavat koristeet tavatut 1,25 mtr. syvästä.
108. Rannerengas, pronssinen; noin 8 cm. syvästä.
109. Veitsen terärauta; pit. ruotoineen 13,5 cm. tavattu pinnasta kärki suunnattuna itään.
110. Rautakeltti, kovin ruostunut; teräpuoli murtunut; pit. nykyisessä asussa 12 cm; tavattu pinnasta.
- 111,112. Kaksi samallaista pronssirenkaan puolikasta; pinnasta.

4604.

Vähäkyrö.

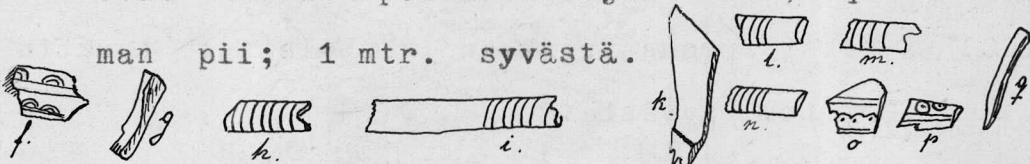
113. Ehkä veitsen teräraudan tyviosa; pit. nykyisessä asussa 7,5 cm; löydetty pinta-
maasta.

114. Luukehrän kappale; tavattu metrin syvästä.

115. Luukamman kappaleita; a:ssa, b:ssä ja c:ssä on rautainen niitinaula; samoin on ollut h:ssa ja i:ssä, jotka nähtävästi ovat kamman poikkitankojen osia; q on kamman pii; 1 mtr. syvästä.

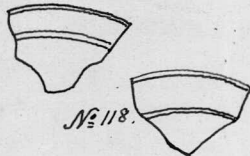
116. Ehkä luisen koruneulan kappaleita; tavatut 1 mtr. syvästä.

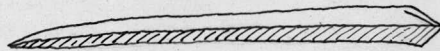
117. Luuesineen kappale.

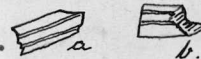
118. Luuesineen kappale, eli ohut luuliuska, joka on juovilla molemmilta puolen koristettu; 1 mtr. syvästä.

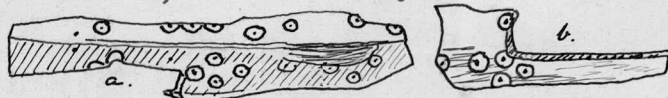
119. Kolmikulmainen luupiikki; yhdellä sivulla on matala harjake; tavattu 1 mtr. syvästä.

120. 2 kappaletta pyöreää luuvarrasta; kumpaakin koristaa ohutpiirteinen pitkittäinen juovapari; tavattu 1 mtr. syvästä.

121. Luuesineen osia; osat 93, 94, 121 a, b muodostavat yhteen liimattuina luuputken, jonka läpileikkaus on nelikulmainen; No:n 121 luuosat tavattiin 1,25 mtr. syvästä eli pohjamaasta.

122. Ehkä koruneulan pää; tavattu 1,30 mtr. syvästä.

123. Luuesineen osa, samalta syvyydeltä kuin edellinen.

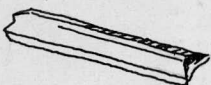

124. Kolmiosärmäinen luukappale samalta syvyydeltä kuin No 122.

125. Kamman kappale 1,2 mtr. syvästä.

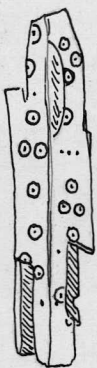

126. Luuesineen osa samalta syvyydeltä kuin

*I två delar, den ena
kruktan spetsen
passar icke till
den större biten,
såremot passar
den i ihop med och
är nu hoplindad
med No 128.*

a. H.

4604.
Vähäkyrö.

- edellinen; toisella sivulla on matala har-
jake.
127. Ehkä sulaneen lasihelmen kappale; samal-
ta syvyydeltä kuin N° 128
128. Kolmisärmäisen luupiikin kappaleita 1,2
mtr. syvästä. *f. N° 129.*
129. Luuesineen kappale; sivussa ollut silmu
on murtunut.
130. Kolmesärmäisen luupiikin kappaleita; löy-
detyt pintamaasta.
131. Poltettuja luita kohdalta, joka liitteenä
seuraavalla kartalla on merkitty kirjaimel-
la A; 1,25 mtr. syvästä; luuvyöhykkeet ovat
pisteviivoilla ympäröidyt.
132. Samoja kohdalta, joka kartalle on mer-
kitty kirjaimella B. 1,2-1,3 mtr. syvästä.
133. Samoja kohdalta, joka kartalle on mer-
kitty kirjaimella C; pintamaasta.
134. Samoja kohdalta, joka on kartalle mer-
kitty kirjaimella D; 1,1 mtr. syvästä.
135. Samoja, löydetyt emäkiven päältä, siis
pinnasta kohdalta, joka on kartalle mer-
kitty kirjaimella E.
136. Samoja, löydetyt pintamaasta kohdalta,
joka kartalle on merkitty kirjaimella F.
137. Samoja, löydetyt pintamaasta kohdalta,
joka kartalle on merkitty kirjaimella G.
138. Samoja, löydetyt pintamaasta kohdalta,
joka on kartalle merkitty kirjaimella H.
139. Samoja, jotka on löydetty pohjamaasta
kirjaimella I merkityltä kohdalta; 1 mtr.
syvästä.
140. Samoja pohjamaasta kohdalta, joka on
merkitty kirjaimella K; 1,2 mtr. syvästä.
141. Rautakalujen kappaleita eri osista kum-
pua, sekä pari pronssipalasta lasituubissa.

4604.
Vähäkyrö.

Hautaraunio, joka J.R.Aspelinin seudun kiinteistä muinaisjäännöksistä tekemään luetteloon on merkitty N^o:lla 150, kohosi vain hiukan ympäröivästä maa-alasta ja oli kovan tanteren tapainen; irtonaisia kiviä siinä ei näkynyt lainkaan, mutta tiheästä pisti kiviä sen sijaan maan kuoren alta esiin. Liikuteltu maa oli kovin hiekan sekaista. Paitsi pientä pronssirenkaan kappaletta ja rautaesineen murenta ei rauniosta löytynyt kuin hiukan

142. poltettuja luita.

Raunio on merkitty liitteenä seuraavalle kartalle N^o:lla 150.

Eteläpuolella sitä hautarauniota, joka J.R.Aspelinin seudun kiinteistä muinaisjäännöksistä laadittuun luetteloon on merkitty N^o:lla 151, oli suurimmaksi osaksi hävitetty (siitä oli vedetty hiekantapaista kyläntietä korjattaessa) raunio. Siinä oli pinnassa kerros hiilensekaista multaa, mutta syvemmässä sientä. Irtonaisia kiviä ei näkynyt; sen sijaan nousi kiviä maakuoren alta. Rauniosta ei löytynyt muuta kuin rautaesineen osa ja hiukan poltettuja luita. Myötäseuraavalle kartalle se on merkitty 151, A.

143. Rautaesineen osa.

~~_____~~
+) seuraavalla sivulla!

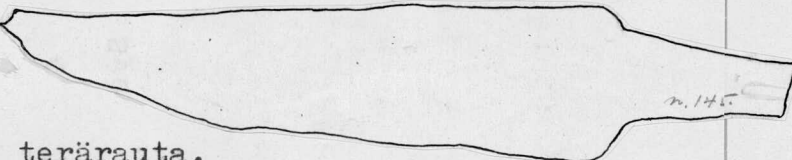
144. Poltettuja luita.

Niiden raunioitten välillä, jotka J.R. Aspelinin luetteloon ovat merkityt N^o:lla 151, 152, kohosi raunio, jonka myötä liitettylle kartalle olemme merkinneet N^o:lla 151 B. Aspelin sanoo, että se on "använd

4604.

Vähäkyrö

till tegelslageri, då kyrkan byggdes".
 Vieressä asuva talokas Alanen oli siihen paikalle asettuessaan kaivanut navetan. Täten on raunio tullut tavallista korkeammaksi ja keskellä kuopalliseksi. Alotimme tutkia sen pohjoista syrjää, josta tapasimme paitsi poltettuja luita myös pari esinettä.

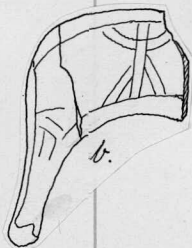
145. Veitsen terärauta.

146. Pronssisoihjen kappale

+)

144. a-c. Bland de under nr 144 omnämnda brända benen från högen nr 151 A har under tecknad på museet funnit följande föremål:

- a) en stor formlös smält glaspärla och en liten afrundad-cylinderformig svart eller blå opak glaspärla;
- b) 2 numera hoplimmade delar af ett på ena sidan orneradt benföremål med bågformiga kanter samt två andra, mindre täljda benfragment;
- c) en obränd benpipa samt fragment af en ko, (?) tand.

A.H.